

ÎNCHEIERE

06 februarie 2024

mun. Chișinău

Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ion Malanciuc
Diana Stănilă
Igor Mânăscurtă

Grefier

Renata Gorodișteanu

Cu participarea:

Reprezentantul pârâtei, avocatul Roger Gladei

examinând în ședință publică propunerea reclamantei Bostan Angela, depusă prin intermediul reprezentantului Balan Petru, de recuzare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Boris Talpă, Aliona Donos, Oxana Parfeni,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de contestare depusă de Bostan Angela împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor cu privire la anularea deciziei și obligarea pârâtei să emită act administrativ individual favorabil de promovare,

constată:

La 09 ianuarie 2024, Bostan Angela a depus cerere de contestare împotriva deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, prin care a solicitat anularea deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 5 din 21 decembrie 2023 „cu privire la evaluarea reluată a Angelei Bostan, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii” și dispunerea reevaluării candidatului de către Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Prin dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 179 din 27 octombrie 2023 „Cu privire la modificarea dispoziției nr. 29 din 29 martie 2022”, a fost modificată componența Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în componența: Ion Malanciuc (președinte), Oxana Parfeni și Aliona Donos (judecători). Membru supleant – Boris Talpă (judecător).

La 09 ianuarie 2024, ora 12:39, cauza nominalizată a fost repartizată în mod automat-aleatoriu, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, spre examinare în primă instanță judecătorului-raportor Ion Malanciuc.

Prin încheierea din 10 ianuarie 2024 a Curții Supreme de Justiție s-a admis declarația de abținere a judecătorului completului de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, Ion Malanciuc, de la examinarea prezentei cauze.

La 10 ianuarie 2024, ora 16:38, cauza nominalizată a fost repartizată în mod repetat automat-aleatoriu, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, spre examinare în primă instanță judecătorului-raportor Aliona Donos.

Prin încheierea din 15 ianuarie 2024 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție, s-a confirmat completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, pentru examinarea cauzei de contencios administrativ nr. 3-2/24, intentată la cererea de contestare depusă de Bostan Angela împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 5 din 21 decembrie 2023 „cu privire la candidatura Angelei Bostan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii și dispunerea reevaluării candidatului de către Comisie, în următoarea componență: Oxana Parfeni – președinte, judecător, Aliona Donos și Boris Talpă – judecători.

Examinarea cauzei cu participarea părților a fost stabilită pentru data de 01 februarie 2024, ora 10:00.

La 01 februarie 2024, ora 09:35, reclamanta Bostan Angela, prin intermediul reprezentantului Balan Petru a înregistrat în scris propunerea de recuzare a întregului Complet de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, în componența magistraților Oxana Parfeni, Aliona Donos și Boris Talpă, solicitând admiterea cererii de recuzare și examinarea acesteia în lipsă.

În motivarea cererii de recuzare, în esență, a invocat lipsa de imparțialitate a judecătorilor recuzați, care se manifestă prin faptul că magistrații respectivi nu sunt judecători ai Curții Supreme de Justiție, or, au fost transferați temporar la Curtea Supremă de Justiție în temeiul unor prevederi legale derogatorii, care sunt contrarii Constituției și care afectează calitatea de tribunal constituit în baza legii și care duc la încălcarea dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Reclamanta consideră că judecătorii cu funcții permanente în instanțe judecătorești inferioare sunt judecători temporari la Curtea Supremă de Justiție, care

a priori nu au dreptul să judece în fond o cauză în contencios administrativ inițiată de un magistrat de nivelul Curții de Apel Chișinău. Judecătorii a căror recuzare se cere nu sunt judecători inamovibili ai Curții Supreme de Justiție, or inamovibilitatea este o puternică garanție a independenței judecătorului, fiind o măsură de protecție a acestuia și o garanție oferită justițiabililor despre certitudinea independenței magistratului.

Din acest punct de vedere, judecătorii nu sunt nici independenți față de puterea politică (care are interes major în respingerea contestațiilor judecătorilor incozi) că ar rezista presiunilor externe (ale politicului).

Modul în care au fost transferați și numiți temporar în funcție de judecători ai căror recuzare se cere, probează caracterul dependent al acestora față de puterea executivă politică din Republica Moldova și afectează puternic garanția de independență a lor.

În opinia reclamantei aflarea judecătorilor recuzați în acest complet de judecată care examinează în fond cauza de contencios administrativ generează riscul obiectiv ca opinia lor în calitate de judecători nu va fi obiectivă și independentă, calitatea de instanță instituită în baza legii va fi puternic afectată.

Finalmente, reclamanta și reprezentantul acesteia au invocat că circumstanțele expuse, demonstrează în mod destul de cert că judecătorii recuzați, nu oferă toate garanțiile suficiente pentru a exclude, în persoana lor, orice bănuială legitimă, iar aceste condiții „bănuială legitimă” privind lipsa de imparțialitate a judecătorului este una obiectiv justificată, și în cazul în care vor participa la examinarea cauzei va fi încălcat dreptul la o instanță imparțială și instituită în baza legii, în sensul art. 6§1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

În ședința de judecată, fiind înștiințați legal despre ora, data și locul petrecerii acesteia, reclamanta Angela Bostan și avocatul Petru Balan nu s-au prezentat.

În ședința de Judecată, reprezentantul pârâtei, Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, avocatul Roger Gladei, a solicitat respingerea propunerii de recuzare ale membrilor Completului de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, Aliona Donos, Oxana Parfeni și Boris Talpă, ca fiind neîntemeiată.

Examinând în ședință de judecată publică propunerea reclamantei Bostan Angela, depusă prin intermediul reprezentantului Balan Petru, de recuzare a membrilor Completului de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, Boris Talpă, Aliona Donos și Oxana Parfeni, Completul de judecată special instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, din motivele ce succed.

Conform art. 14 alin. (4) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, în cazul abținerii sau recuzării membrului completului de judecată special, examinarea cererii respective se face de către ceilalți membri ai completului special, cu substituirea membrului a cărui abținere sau recuzare se discută de către membrul supleant. În cazul admiterii cererii de recuzare sau abținere, cauza se examinează cu substituirea judecătorului vizat de către membrul supleant.

Prevederile art. 14 alin. (6) din Legea nr. 26/2022 statuează că, cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.

Conform art. 202 alin. (1) din Codul administrativ, judecătorul care examinează acțiunea în contencios administrativ trebuie să se abțină sau poate fi recuzat în baza temeiurilor prevăzute la art. 49 și 50.

Potrivit art. 50 din Codul administrativ, pentru o autoritate publică într-o procedură administrativă nu pot acționa, de asemenea, persoanele în privința cărora există un motiv de justificare a neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției. Motivul indicat la alin. (1) poate exista, în special, atunci când persoana care acționează pentru autoritatea publică: a) întreține relații personale strânse cu un participant la procedura administrativă ori cu reprezentantul legal sau împuternicit al acestuia; b) și-a expus părerea în public în mod depreciativ sau într-un alt mod ce poate fi contestat în privința unui participant la această procedură; c) și-a expus părerea în public cu privire la finalitatea procedurii sau la aprecierea probelor până la încheierea procedurii; d) are un interes economic sau personal față de rezultatul procedurii administrative.

În același timp, art. 202 alin. (4) din Codul administrativ prevede că recuzarea sau abținerea judecătorului se examinează în ordinea prevăzută în Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, judecătorul care judecă cauza urmează a fi recuzat dacă are un interes personal, direct sau indirect, în soluționarea cauzei ori există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui.

În baza art. 52 alin. (2) și (4) din Codul de procedură civilă, propunerea de recuzare trebuie să fie motivată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că motivele invocate de către reclamanta Bostan Angela nu cad sub incidența art. 50 din Codul administrativ.

Argumentele care au fost invocate drept temei de recuzare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Boris Talpă, Aliona Donos și Oxana Parfeni se referă, în esență, la dezacordul acesteia cu privire la modul de numire a magistraților Oxana Parfeni, Aliona Donos și Boris Talpă în funcția de judecători la Curtea Supremă de Justiție, circumstanță care nu cade sub incidența art. 50 din Codul administrativ și care ar constitui o suspiciune de imparțialitate.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, cadrul legal care a servit drept temei pentru transferul temporar, pentru o perioadă de 6 luni, începând cu 10 mai 2023, în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, al unor judecători, inclusiv ai judecătorilor Aliona Donos, Oxana Parfeni și Boris Talpă este Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, care este în vigoare și poartă un caracter obligatoriu, fiind executorie și opozabilă tuturor subiecților de drept.

La fel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că potrivit prevederilor art. 21 alin. (8) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, în cazul în care buna funcționare a Curții Supreme de Justiție este grav afectată din cauza numărului de posturi vacante, Consiliul Superior al Magistraturii poate transfera, cu titlu temporar, prin derogare de la prevederile Legii nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, din instanțele de nivel inferior judecători care corespund criteriilor legale de ocupare a funcției de judecător al Curții Supreme de Justiție. Transferul temporar va fi încetat la ocuparea a cel puțin 11 dintre posturile de judecător al Curții Supreme de Justiție, iar judecătorii temporar transferați revin în funcțiile deținute înaintea transferului.

Prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 142/8 din 02 mai 2023, s-a dispus transferarea temporară, pentru o perioadă de 6 luni, începând cu 10 mai 2023, în funcția de judecători ai Curții Supreme de Justiție, a mai multor judecători din instanțele ierarhic inferioare, inclusiv a judecătorilor Aliona Donos, Oxana Parfeni și Boris Talpă.

Prin hotărârea nr. 506/31 din 02 noiembrie 2023, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a prelungit termenul de transfer temporar, în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, până la ocuparea a cel puțin 11 posturi de judecător, pentru judecătorii : Aliona Donos de la Judecătoria Bălți, Sergiu Daguța de la Curtea de Apel Chișinău, Ion Malanciuc de la Judecătoria Criuleni, Viorica Puica de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Oxana Parfeni de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Boris Talpă de la Curtea de Apel Chișinău și Ghenadie Eremciuc de la Judecătoria Bălți.

Totodată, prin hotărârea nr. 507/31 din 02 noiembrie 2023, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a transferat temporar, în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, începând cu data de 12 noiembrie 2023, până la ocuparea a cel puțin 11 posturi de judecător, judecătorii Diana Stănilă de la Curtea de Apel Bălți și Igor Mânăscuță de la Curtea de Apel Chișinău.

Mai mult ca atât, prin decizia Curții Constituționale nr. 100 din 10 august 2023 (dosarul nr.123a/2023) de inadmisibilitate a sesizărilor nr. 123a/2023, nr. 159g/2023 și nr. 169g/2023 pentru controlul constituționalității art. 21 alin. (8) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție (transferul temporar al unor judecători la Curtea Supremă de Justiție), s-au declarat inadmisibile sesizările pentru controlul constituționalității art. 21 alin. (8) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, depuse de Vlad Bătrîncea și Adrian Albu, deputați în Parlamentul Republicii Moldova, de avocații Nicolae Posturusu, Petru Balan și Ion Vîzdoga, în interesele lui Igor Dodon, parte în dosarul nr. 1r-arest-3/2023, pendinte la Curtea Supremă de Justiție, precum și de către Neonila Casian, reclamantă în dosarul nr. 2ra-1654/2022, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, suportul legal care a servit drept temei pentru transferul temporar, până la ocuparea a cel puțin 11 posturi de judecători, începând cu 12 noiembrie 2023, în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, a unor judecători din cadrul

instanțelor judecătorești naționale, inclusiv a judecătorilor Diana Stănilă și Igor Mânăscurtă, este Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție (art. 21 alin. (8)), care la moment este în vigoare, poartă un caracter obligatoriu, este executorie și este opozabilă tuturor subiecților de drept.

Pe cale de consecință, prin dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 179 din 27 octombrie 2023 „Cu privire la modificarea dispoziției nr. 29 din 29 martie 2022”, a fost modificată componența Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în componența: Ion Malanciuc (președinte), Oxana Parfeni și Aliona Donos (judecători). Membru supleant – Boris Talpă (judecător).

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge propunerea reclamantei Bostan Angela, depusă prin intermediul reprezentantului Balan Petru, de recuzare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Boris Talpă, Aliona Donos și Oxana Parfeni.

În conformitate cu art. 50, art. 52, art. 202 alin. (1), (3)-(4) și art. 230 din Codul administrativ, precum și în corespundere cu art. 53 și art. 54 alin. (3) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Se respinge propunerea reclamantei Bostan Angela, depusă prin intermediul reprezentantului Balan Petru, de recuzare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Boris Talpă, Aliona Donos, Oxana Parfeni, de la judecarea cauzei de contencios administrativ intentată la cererea de contestare depusă de Bostan Angela împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor cu privire la anularea deciziei și obligarea pârâtei să emită act administrativ individual favorabil de promovare.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței
judecătorul

Ion Malanciuc

judecătorii

Diana Stănilă

Igor Mânăscurtă